

קְרִיּוֹ שָׁוָם הַעֲצָעָם וּעֲלֵיו מִידָּנִישָׂט אַיְבָּעַרְשָׂרֶעָכוֹ
שְׁלֹום אַשׁ וּרְעַגְעָז דָעַם פָּאַרְיְזָעָר אַינְצִיְדָעָנֶט נָאָר דִי לְעַמּ-
בָּעַרְגָּעָר גַּעַשְׁעָה עֲבִישָׂעָז אַוְזָן וּרְעַגְעָז דָעַר „יְהִדִּישָׂעָר אַגְעַבְנִיךְ”

**ונגליינד זאל אפרולדמען דעם רהיין
אומאההענגייג פוֹ דער האגער קאנפערעניש**

**לאיאָלע מיטאָרבייט מיט דער אַגעבעש
זאגען צוֹ דיַ רַאְדִּיקָאַלְעַ צִוְּנִיסְטָעַ**

רומענישער יוד דערשייסט זיין ורייבעל אייז א פאריזער האטעל

פָּרָדוֹנִינְט אַיִן הָיָוּ פָּוּן 7 טְוִיוּנְדְּ בֵּין 8 טְוִיוּנְדְּ בֵּין 7 טְוִיוּנְדְּ בֵּין 8 טְוִיוּנְדְּ בֵּין
פָּרָדוֹנִינְט אַיִן הָיָוּ פָּוּן 7 טְוִיוּנְדְּ בֵּין 8 טְוִיוּנְדְּ בֵּין 7 טְוִיוּנְדְּ בֵּין 8 טְוִיוּנְדְּ בֵּין
הָאָמֶן זִיר אַפְּנַעַשְׁפִּילְטָן אַיִן הָיָוּ פָּרָדוֹנִינְט אַיִן אַזְמַהְתָּם
מִזְוְעַנְתָּא. דָּעַר הַגְּנַדְּלָס - פָּרָדוֹנִינְט אַיִן אַזְמַהְתָּם
רוּמְעַנְישָׂר יָד לְזָאִי פְּרִידְמָן, 26 י. א. הָאָמֶן
וַיְיִבְּדַּר אַנְגְּנַנְטוֹר אַוְן הָאָמֶן זַיְנְקָסְטָן גַּעֲלָאָט
הָאָמֶן דַּי פָּטְרָאָנְקָעָז גַּעֲשִׁיקְטָן נַאֲךְ אַפְּלִיטְמָן,
וַעֲלַכְּדָר הָאָמֶן אַבְּגַעְפְּהָרָט פְּרִידְמָן אַיִן קָאָמִי.
סָגְּרִיקָט. דַּי פְּרָוִי, וַעֲלַכְּדָר אַיִן קָאָמִי.
וַעֲרַעַן דַּוְרָךְ אַקְוִיל אַיִן הַאֲרָצָעָן, אַיִן אַבְּגָנָן.
פְּהָרָט גַּעֲוָאָרָעָן אַיִן שְׁפִיטָאָל סְעַן-לוֹאִי, וַואֲזִי
צַוְּצִיט. אַיִן בָּפְלָד דָּעַרְגָּן גַּעֲשְׁטָאָרְבָּן.
בַּיִּם קָאָמִיסָּאָר הָאָמֶן פְּרִידְמָן עַרְקְלָעָרט, אַזְנָבָן
צַר הָאָמֶן נִישְׁתְּגַעַן גַּעֲמָאָקָעָן אַזְיָף וַיְיִן פְּרָוִי.
— זַי הָאָמֶן בִּימְטָבָעָן גַּעֲוָאָלָט לְעַבְּעָן מִתְּ
אָנוֹן הָאָמֶן עַרְקְלָעָרט, אַזְנָבָן פְּרִידְמָן אַזְיָף הָאָמֶן אַיִן
פְּרָלְאָזָעָן מִתְּסַכְּט טָבָג קָרִיהָעָר. דָּעַר הָאָמֶן צַר
גַּעֲנָמָעָן דָּאָס צִימָעָר, וַעֲלַכְּבָעָס עַר הָאָמֶן בַּעֲשַׁתְּעַטְּפָת.
פְּרִידְמָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן
וְאַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן אַזְגָּעָן
בְּאַלְיִינוּ אַיִן גַּעֲוָעָן דָּשָׁר עַרְפִּינְגְּדָעָר. עַר הָאָמֶן

די קראין פון דער מעילסטייל אלהו-סיטריין אוֹי פֿוּרְעֹן

די געשיכטע פון דער "וַיְהִזְעֻוּרְ מאָנוֹפָאַכְטָוְרְ" אוֹי פֿוּ אַיְהָרְעָן

יְהִידִישׁ עֲצֹת

זאת דער זונדיגער קְפָּזְלְגָּזְבָּעָן זֶבֶּה דִּי בְּרִיְּתָן
זֶקְבִּינְגָּן אָן "גִּיעָם פְּאַלְקְסְבָּעָן"
זֶבְּשָׂפָּרְעָן אָ�וֹיְיְהִידִישׁ עַרְגָּזְנִין, וְזֶבֶּה וְזֶבֶּה
רְזַן זֶבְּשָׂפָּרְעָן שְׂרִיפְלָאָקְן אָן אַזְנְבָּרְעָן לְזֶבֶּה.

קורפאָז

יְהִידִישׁ פְּאַלְקְסְבָּעָן

זֶבֶּה - גִּיעָם

זֶקְבִּינְגָּן פְּאַלְקְסְבָּעָן.

בְּזֶבֶּה דְּרַוְּלְשָׂפָּרְעָן אַנְּיְמָרְגָּזְבָּעָן הַיְּהָרְעָן אַיְן דִּי בְּרִיְּתָן
דְּרַאְמָקְטָעָן אַזְנְבָּרְעָן כָּרְדָּר קְרָפְטָן פְּאַלְקְסְבָּעָן
זֶבֶּה זֶבְּשָׂפָּרְעָן אָ�וֹיְיְהִידִישׁ עַרְגָּזְנִין, וְזֶבֶּה וְזֶבֶּה
רְזַן זֶבְּשָׂפָּרְעָן שְׂרִיפְלָאָקְן אָן אַזְנְבָּרְעָן לְזֶבֶּה.

9602 אַזְרָקְעָטָן אַזְרָקְיְּזִיעָן אַיְן דִּי אַזְרָקְעָטָן.

סְּאַיְן אַזְרָקְעָטָרְ אַזְרָקְיְּזִיעָרְ אַיְן דִּי אַזְרָקְעָטָרְ
זֶבֶּה פְּזִוְּשָׁעָן בְּיַן אַזְרָקְיְּזִיעָן אַזְרָקְיְּזִיעָרְ. גִּפְּ-
זֶבֶּה אַזְרָקְעָטָרְ אַזְרָקְיְּזִיעָרְ אַיְן דִּי אַזְרָקְעָטָרְ
זֶבֶּה צְבָּחָלָעָן דָּעַם בְּזֶרְעָפְנְדָעָן אַזְרָקְיְּזִיעָרְ.
דִּיְגָּוָּגְגָּן בְּלָתְּ צְרָרְ מַאְכָטְ דָּזָרְ דִּי מִלְּיְתָרְעָטָן
אַזְרָקְעָטָן.

זֶבֶּה שִׁירְ קִינְדְּגָּעָן, קְאָן מְפָן אָהָן אַזְנְטָרְ
שִׁידְ סְּאַיְן אַזְרָקְיְּזִיעָן אַיְן סְּאַיְן אַזְרָקְיְּזִיעָן אַזְרָקְיְּזִיעָרְ
אַיְן מְשָׁן דִּי מִלְּיְתָרְעָטָן אַזְרָקְיְּזִיעָן אַזְרָקְיְּזִיעָרְ
אַזְמָטָן.

9603 אַנְּיְנְזְוּמָרְ פְּאַטְפָּרְ:
אַיְיעָרְ וַיְמִינְגָּן בְּעַמְּהַגְּגָן זֶבֶּן אַיְבָּרְגָּד
אַזְבָּעָרְ זֶבֶּה זֶבֶּה אַיְן נִישְׁתָּאַפְּנָעָטְ גַּבְּלָדָעָט אַזְמָטָרְ
בְּרָאַפְּעָטְ אַנְּגָּלְ-קְוָאַלְפִּיְּצָרְ וְעַטְ עַד בְּיַי אַזְמָטָן
בְּגַרְבָּנְצָרְפָּרְ וְעַהְ קְרָפְטָן סְיַי וְיַיְלְיְתָרְעָטָן
אַזְמָינְגָּעָן.

K. L.

דִּי סְרָגְגָן וּזְגָעָן אַיְיָרְ יְהִינְגָּרְן דִּי דְרָדְפָּרְ
אַיְן אַזְהָרְ סְבָּעָטָלָעְ אַיְן דְּפָרְקָאָרְ וְטָמְרָטָרְ
נִישְׁתָּאַפְּנָעָט אַזְמָטָרְ זֶבֶּה בְּעַסְרְ פְּרָוּזְגָּלְן מִיטְ
אַזְגָּוּלְרְ יְרִיסְטָן.

9605 אַנְּיְנְזְוּמָרְ פְּאַטְפָּרְ:
אַבְּגָּנְגָּעָן דָּרְגָּפְן זֶבֶּה מִיטְ וְיַיְעָטְ אַזְ-
פְּרָגְגָּוּן אַרְפְּטָלְיְּן מִיטְ אַזְגָּוּדָרְ זֶבֶּה
גַּוְנְגָּדוֹן בְּפְרָגְגָּוּן דִּי קְוִיטְרָגְגָּן פְּאַרְןְ לְפָצְטָן.
זֶבֶּה צְרָתָן שְׁבָּתָן.

D. L.

אַיְהָרְ דְּרָאְטָרְ דָּאָס בְּכָלְ אַיְן עַרְגִּינְץ נִישְׁתָּאַפְּנָעָט
מַעְלָדָעָן וַיְבָּגָּלָד אַיְהָרְ וְאַוְיָנְטָן אַיְן זֶלְבָּעָן הַזְּוּזָן
אַיְן מְשָׁן סְאַן דָּעַרְ גַּזְגָּזָרְ צִיְּתָן, זֶבֶּן אַזְגָּעָן
לְצִיְּתָרְגָּעָזָיְּ אַיְן קְיָיְן פְּזָה וְנִשְׁתָּאַפְּנָעָט
דָּעַרְ סְעָקוּזְסְרָטְפָּטָרְ זֶבֶּה קְרָפְטָן, וְעַלְלָכָעָן
טְשִׁיקָּאָן קְרָאָן, וְעַלְלָכָעָן אַזְגָּמָטָשָׁיקָן הַאָטָם גַּעֲרָעָטָן
זֶבֶּה זֶבֶּה, הַאָטָם דָּעַרְ לְפָצְטָרְ זֶבֶּה קְרָאָן
טְשִׁיקָּאָן מִיטְ אַזְגָּעָזָרְ אַיְבָּרְן זֶבֶּה צְרָתָן
זֶבֶּה צְרָתָן דָּעַם שְׁגָרְבָּעָן אַיְףְּ צָוִי. אַזְגָּמָטָשָׁיקָן
אַזְגָּמָטָרְטָרְ.

9607 אַזְעָפָרְ פְּאַטְפָּרְ:
מְגַבְּגָרְ אַיְיָרְ זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה
נִישְׁתָּאַפְּנָעָט אַזְמָטָרְ זֶבֶּה הַיְּהָרְעָן
אַיְהָרְ אַיְמָבָּלְדָּרְ אַיְן שְׁגָרְבָּעָן זֶבֶּה
זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה
שְׁוּפָאָטָרְ.

9608 אַזְעָפָרְ:
9609 אַזְעָפָרְ פְּאַטְפָּרְ 28:
9610 אַזְעָפָרְ גַּעֲקָנְגָּרְ דָּמְפָן-שְׁנִיְּדָרְ:
חַעַנְסָעָטְ עַטְעָרְ עַמְּנִים דְּרָאְטָרְ אַזְגָּעָן
שְׁעָרְגָּרְעָן גַּעֲקָנְגָּרְנָעָן אַזְגָּעָן זֶבֶּה
שְׁוֹנְגָּרְעָן 4-5 נְאָמָטָן סְטְבָּרְגָּרְגָּן זֶבֶּה זֶבֶּה.

9611 אַזְרָקְעָטָרְ:
אַיְעָרְ מְשָׁחָהָה בְּקִימָעָן אַזְגָּמָטָשָׁיקָן:
צְנָגְגָּה בְּתַאְיָרְ גַּעַמְּנִים זֶבֶּה מִיטְ אַיְףְּ דִּי
בְּזֶבֶּה אַזְגָּמָטָרְטָרְ.

9612 אַזְרָקְעָטָרְ:
אַיְקָרְעָטָרְ גַּעַמְּנִים זֶבֶּה זֶבֶּה
שְׁוֹנְגָּרְעָן 1898 בְּלָוִי אַזְגָּמָטָשָׁיקָן אַזְגָּמָטָרְ:

נִישְׁתָּאַפְּנָעָטְ קְיָיְן גַּעַמְּנִיכְלָעָטְ שְׁרָפְנָאָזְמָעָטְ.

די קְרָזִין פֿוּן דָּעַרְ מְעַילְסְטִילְ

אמַלְיָגָן אוֹי אַצְטִיגָּן אַיְגָנְטִימָעָר

די גַּעַשְׁיכָטָעָן פֿוּן דָּעַרְ וַיְהִזְעֻוּרְ מאָנוֹפָאַכְטָוְרְ

אוֹי פֿוּ אַיְהָרְעָן

בְּיַיְלָעָטְ פְּאַלְקְסְבָּעָטְ

וַיְהִינְגָּעָן אַזְגָּמָטָשָׁיקָן

זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה

זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה זֶבֶּה</p

סענסאציאנעלער פראצעעס

צעויזי דער יידיש-ספרדיישער קהילא איז וויעז אונ דער רומענישער רענירונג

די שפאניאלאטה קלה פון וווען אווי נענד אונגענש גוואראע אַפְּהָרָהָן אַפְּרָאַצְּעָם פֿאָרָן ווּנְדָן גער לאָגְרָסְדְּנָרִיךְטָן נְעַנְעַנְדָּה רָעָר הָעֲכָסְטָרָה ווּסְעָנָד שָׁאָפְּלִיכְעָר אַזְבְּטָאָנָזָן פָּוּן דָּרָר דָּוּמְעָנִישָׂר צְלוֹחָה.
סְאַיְזָן אַפְּהָרָהָן אַפְּרָאַצְּעָם אַרְוָם הָעָר צְאוֹחָה פָּגָה אַפְּיָרְשָׁעָן מְוּלָּתִי - מְלִיאָנָגָעָר, וּוּלְכָבָר הָאָט עַשְׁעַנְקָט וּזְיַיְנָהָלְדִין פֻּעָרְמָנְגָעָן דָּעָר זְוּמָנְדָּשׁ שְׁעָר חִוְּבָנְשָׁאָפְּטָס - אַקְאָדָמְיעָ אֵין, בּוּקָאָרָעָשָׂט מִוּמִים אֶת טַעַמְתָּאָמְעָנְטָרָאָרִישָׂר בְּעַמְרָקָזָן, אוֹ דָי וּמוּנְעַנְשָׂע אַקְאָדָמְיעָ אַרְאָרָף פָּוּן דָּרָר יְרוֹשָׂה אַזְבָּד אַהֲלָעָן יְהָדָלָךְ בְּעַשְׁתִּימָטָע סְכוּנִים פָּאָר דָּרָר דָּרָר יְוּנָגָעָר סְפָרְדִּישָׂר קְהָלָה אָזָן פָּאָר אַהֲלָעָן קוֹלָה
וּוּלְלָעָן אַינְכָּט פְּזִיעָם.
סְאַיְזָן בְּזַיְהָנִט נְיַשְׁתָּקְלָהָה, וְאַזְיָזָן אַזְיָזָן
אַפְּאָרָד וְאַזְמָס דָּרָר נְזָמְעָר יְזָר אַזְיָזָן נְרוֹסְבָּרָר נְבָיר יְוּשָׁאָקָם עַלְיָאָס (יעַקְבָּמְגָחָם אַלְיהָוִס), וּוּלְכָבָר אַזְמָעָן אַפְּהָרָהָן אַזְמָעָן אַפְּהָרָהָן וּוּנְגָעָר אַפְּהָרָהָן — הָאַבְּגָנְרִינְגָּרִין רִיזְגָּעָן גַּעַשְׁפָטָס —
וּוּרְיוֹזָעָר דָּרָאָן דָּרָאָרָט — הָאָט וְזָרָעָן רִיכְטִימָר דָּרָר דָּר
אַחֲרָקְזְּעַנְקָעָן אַלְעָלָעָן וּוּנְגָעָן רִיכְטִימָר דָּרָר רָזָע
עַנְשִׁינְשָׂר — וּוּסְעַנְשָׁאָפְּטָס — אַקְאָדָמְיעָ. דָזָאָק
גְּלִיאָם אַזְמָעָן גַּעַשְׁטָרָבָעָן אַגְּנְצָלָטָר פְּחוֹר, נְיַשְׁתָּאָבָנְגָדִי חָעָמָעָן צְוָוָעָן, וּוּילְיָוָן וּוּנְגָעָן נָאָה
עַנְשִׁסְטָע פְּאַמְּלִיאָנְטָעָן אַזְמָעָן שְׁוֹתָפָה - קְרוּבִּים וְעַד
עַזְיָזָר רִיזְגָּעָן נְבָירִים אַזְיָזָן קְיַינְגָּר הָאָט וְזָרָעָן
נְיַשְׁתָּגְנוֹזִינְטָן אַזְיָזָרָה. אַפְּבָעָר דָי נְגָנְגָעָן פָּאָר
מִלְּוִיעָן עַלְיָאָס אַזְמָעָטָר פָּאָרָט נְעוֹנָעָן עַרְשְׁטוֹנָט דָּרָר
יְוּסְעָגְדִּין וְלָר, אַזְיָזָן רָזָאָקָם הָאָט אַבְּעָרְגָּעְלָאָזָעָן
עַדְרָר רָזְמָעְנִישָׂר אַקְאָדָמְיעָ וּזְיַיְנָהָנָעָן עַשְׁרִיחָוָה
אַזְמָעָן עַטְלְכָעָן מִילְאָזָן פָּגָט. מְאַכְעָנְדִּין דָי רָזְמָעָן -
שְׁעַזְאָקְאָדָמְיעָ פָּאָרָז אַפְּטוּרְוָהָה פְּלִזְוָן אַיְבָרָעָר
עַטְלְכָעָן יְהָרְלִיכָעָן לְעַנְגָּטָעָן לְטוּבָה סְפָרְדִּישָׂר וְזָרָעָן
יְשִׁישָׁע צְוּקָעָן אַזְיָזָעָן. פָּאָקְטִישָׂר הָאָבָעָן עַטְמָעָן
יְכִינְקִיטָן גַּהְעָנְגָעָן קְרוּבִּים פְּרָאַבְּרִיטָן אַגְּלָלָרָעָן גַּעַרְכָּטִי
יְזָקִיד רָזָאָקָם צְוָאָה. כְּרִי צְוָוָעָן בְּעַקְוּמָעָן דָי מְעַנְדָּן
יְכִינְקִיטָן פְּעַסְטְּצָוְשָׁתָלָעָן אָזָן אַעֲפָנְטְּלִיכָעָן
אַפְּרָאַצְּעָם, צְיַי אַזְיָזָן, סְאַיְזָן גַּעַבְוָרָעָן. גַּוְעָוָהָרָעָן
יְזָשָׁאָקָם צְמָאָה. רָזְמָעְנִישָׂר הָאָט אַפְּבָעָר נְיַשְׁתָּאָבָנְגָדִי
אַזְמָעָטָר קְיַיְשָׁק אַרְגִּינְגָּלָאָזָעָן וְזָרָעָן אַזְיָזָן אַזְמָוּכָעָן
עַזְמָעָן מְשָׁפָט אַזְמָעָן הָאָט פְּרָוִיְלִינְגָּר בְּעַשְׁתִּימָטָע צְוָיָּוִי
אַזְיָלְאָדָעָן עַסְטְּרִיכְמָשָׁעָן קְרָאנְגָּעָן פָּאָר עַטְלְכָעָן
אַפְּרָהָרָעָן שְׁעַנְגָּרָעָן קְרוּבִּים, פְּדוֹזָה וְזָאָלָעָן נְיַשְׁתָּאָבָנְגָדִי
יְהָרָעָן קְזָוָאָפְּרָאַצְּעָם.
מְעַן וְעַט אַפְּשָׁר קְיַינְמָלָן נְיַשְׁתָּקְעָנָעָן אַפְּ
צְבָעָן גְּנוֹזָן דָזָאָק עַלְיָאָם אַבְּעָרְגָּעְלָאָזָעָן

דער אַנְהָוִיב פֶּאָ דָעֵר פֻּרְבְּרִיּוּטָעֵר- טָעֵר אַנְצָנִיז

אין ציריך אין געגענט געהארען די ערשיין
געגענטס פַּטְגָּן זער פֻּרְפְּרִיטְעַרְטָרְעַר יְוִישֶׁשְׁעַ אֲבָנָן
גְּרוֹזִיסְעַ האַפְּגָּנוֹגָעַ רָאָז טַעַן גַּעֲלָעַט אַזְּיָקְדָּעַ זַעַר
אַגְּנָעָן, דַּעַר פְּרָעוֹרָעָנֶט דִּיר וְיִצְמָעָן הַאַט אֵין זַיְן
בְּעַנְיִסְטְּרָעָגָן נַעֲזָאַלְמָן אַפְּלָוּ וְעַהֲעָן אֵין אַחֲרָא
סְזָאָן מַאֲדָרָעָגָעָם סְנָהָרָרָי, אַזְּוֹ אַזְּיָט הַאַלְמָט עַט
נִישְׁתָּמָת, קְדוּם סְנָהָרָרָי אֵיזָעַס נַאֲלָט אָוֹן עַס זַעַט
אַזְּוֹק נִישְׁתָּמָת וּרְעָרָעָן צַוְּפִיל וְאַכְּבָּרָגְּנִיקִיט שְׁטַקָּעַט אַזְּיָן
דוֹד מִינְגְּלִידָהָר, צַוְּפִיל אַמְּעָרִיקָנִים, צַוְּפִיל בְּיוֹנָעָכָר
לְיִשְׁתְּזַעְגָּעָן דִּיר האַיְסְפְּ-מַאֲכָלָעָר אָסָט בַּעַזְעַזְעַז
דְּרָעָנָן אַעֲגָעָן נִיסְטָמָן פָּוֹן סְנָהָרָרָי, נִיכְרָעָזָלָט
מְשֻׁעָן גַּעֲקָעָנָט רְעָדָעָן פָּוֹן אַמְּאַדְרָעָנָט רָאָשָׁנָה
אָז אַעֲלָמְלִיכָּעָר אַזְּיָטָרָטָעָט וְאָסָט שָׁאָפָט אַזְּרָעָז
אוֹן אַזְּמָט קָעָן מִזְטָרָעָר צִיְּתָאַיְבָּרָעָנָהָמָעָן די אַנְטָזָעָן
סְהָרָגָן אַיְבָּרָעָר אַלְעָעָן עַנְיִינִים, וְאָסָט וּנְעָנָן גַּוְעָן דָּעָם
אַדְרָשָׁעָן פָּלָל אֵיזָעָן נַאֲלָט דַּעַר וּזְעָלָט.
ליידְעָד האַבָּעָן די גַּעֲגָעָר פָּזָן דַּעַר פֻּרְפְּרִירָי
טַעַרְטָרָעָר אַעֲגָעָן, די אַזְּוֹי גַּעֲרָוָעָנָן "רָאָדְיקָלָעָן"
אַעֲלָכָעָן וּנְעָנָן אַפְּלָוּ גַּעֲוָעָן אַמְּינְדָּרָהָיִיט אַוְיָזָעָן
קָאָגְנָרָעָם, בְּעוֹזָוָעָן אַיְנְפְּ-שְׁפָרְזָעָן אַזְּוֹ פָּלָל נַאֲלָעָן,
פְּזָוָעָרְשָׁפְּרִיטָעָן אַזְּוֹי פָּלָל אַזְּגָּזְטָרָא אַזְּנָעָמָן בְּעַהְלָטָמָעָן
שְׁנָהָא צַיְּנִיעָמָד די נִיעָמָד חָבָרִים וְאָסָט שְׁטָרָעָקָעָן אָסָט
אַגְּנָד אָזְלָעָן מְבָאָרְבִּיטָעָן, רָאָס עַס אָז שְׁוֹעָר
יְיָד פְּאַרְצָוּשָׁתָעָלָעָן דַּעַר שְׁוֹרָךְ וְאָל עַולָּה יְמָה זַיְן,
די אַגְּנָעָן קָוָסָט צְאוֹאָמָעָן אַזְּ אַפְּלָרְסְּמָטָעָר
אַטְּמָאָסְפָּרָעָעָן, גַּיְשָׁת צָחִי שְׁוֹקָפִים קָזָמָעָן זַיְן צָנָגָה,
אַעֲלָכָעָן גַּעֲרָעָן בְּאַכְּבָעָן אַגְּנָנְדִּיעָעָן אַגְּנָטְעָרָנְשָׁבָעָן
אַזְּ אַבָּעָן אַגְּנָעָר צָחִי שְׁוֹיְטָעָן אַזְּטָרָא, גַּדְעָם
קָזָמָעָן זַיְן צָנָגָה צָחִי מְחַזּוּנִים, וְאָסָט טָעָז אַגְּנָעָר
אַגְּנָעָנָעָט שְׁרָוָה. אַזְּ אַזְּ צָרָרָאָכָט גַּלְיָרָפָן דַּעַר
עַרְשָׁתָעָר מְנוֹנָט. וְאַזְּוֹ עַר וְאָל אַרְאָסְקָרִינָעָן דָּעָם
גַּרְגָּר אַזְּ פְּסָזָר וּוּרְעָן פָּוֹן דַּעַר פָּלָה.
וְאָסָט זַיְן שְׁטָעָלָט מַעַן וְדַפְּאָר אַזְּ אַגְּנָעָן
עַדְבִּיטָעָן, וּעַן אַזְּיָקְדָּעָן פָּאַ דַּעַר אַגְּנָעָן, די צִיְּדָר
יְסִיטְיָעָן, אַזְּ מְחוֹזָב צַוְּמָעָן צְוִימָעָן אַיְנָהָתָלָר, הַהַ
צַוְּמָעָן דִּיר אַיְנָגְעָלָעָן מִינְלִירָעָר האַבָּעָן גַּיְשָׁת קְזָזָעָן
עַגְעָן מִינְגָּנוֹן אָה וּבְעָנָן מְחַזּיבָעָן אַזְּ אַלְעָעָן פְּרָאָעָן,
פְּזָוָעָר שְׁטִימָעָן לֹוּט אַבְּפָעָלָל אַדְרָעָר בְּעַשְׂלוֹזָעָן פָּוֹן

שענה מעשיות פיו דער גאנצער וועלט

הונדרטער מאָל כלָה. 50 מאָל חתונה געה אַט. — טשאָפְלִינֶס בָּרוֹדְעֵר פֿערשוֹאָונְדָעָן. — פרוי

ערטרונגע איהרע דריי סינדרע און זיך אלזין. — אַשְׁלָעֶכֶת גַּעֲשָׁפֶט פּוֹן בְּעַרְנָאָרְד שָׁאוֹן.

דער בילינסטער אויטמאכט

געהיזען גלאַע שכנים. מזנ' האט אָנגעההויבען זוו
כען און און אווענד אָרויסגעצ'יזען פון טיך די
טוייטש קערפער פון דער אומיג'ילק'יבער קָרְוִי מיט
אַיבער גאנץ אַיראָפָע. ווילֵך די אַרְמִינִיגְסְּטָרָאַצְּיעַ
פָּאן דער פִּרְמָע אַיְן נְפָשְׁתָּלֶם אַיְן אַ שׁוּעָרֶר
לְאַגְּבָּגָן: זֶה האט נִישְׁתְּ קִין עֲנַקְשָׁפָרְבָּעְגָּדָן אַקְ
טִיכָּאָר צֶה פָּרָעָנְדִּיגָּעָן דִּי פִּילְמָעָן, וּוּלְכָא סִידְגָּעִי
טְשָׁאָפְּלִין האט אָנגעההויבען.

אַרְמִינִיגְסְּטָרָאַצְּיעַ
שְׁרָעְקְלִיכְעַ טְרָאָגְדְּרִיעַ האט זֶה אַפְּגָעָשְׁפִּילְטַ
די טָבָּז אַיְן בּוֹלָאָן (פָּרָטְנְקִירִיךְ).
דאָס פָּאָר פָּאָלָק הָעַרְמָעָרִי האט גַּעהָאַט דָּרְיִ
קִינְדָּרְוָה. דִּי פָּעָמְלִיכְעַ האט גַּעהָאַט אַנְיָיְגָעָנְ
סְּפָרְמָעַ, גַּעַלְבָּטָה אַיְן עֹשֶׂר אַיְן כְּבָודָ.
זֶה אַ צִּיְּטָן אַיְן האט אַבָּעָר די 44-44. יְעַהֲרִינְגַּ
טוֹרְיִ הָעַרְמָעָרִי אָנגעההויבען בְּעוּזְיָהָעַן סְמָנִים פָּן
פְּסִיכִישְׁטָאָר קְרָאָגְקָהִיטָּה. אַיְן אַט אַיְן אַ זְּגָטָאָגָ
אוֹיְסִינְגְּעָנְדִּיבָּגָּדָה דִּי אַפְּוּזְעָגְנָהִיטָּה פָּן אַיְהוּ מִן אַיְטָ
די פָּרְיוּ גַּעַנְגְּמָעַן צְוֹת זֶה די קִינְדָּרָה. די 8 יְהָה.

Dr. Z. Rakowski

Dr. Z. Rakowski

**א יְדִישָׁע פַּמְילִיעַ פּוֹזֶן נְפָשָׁות
גַּעֲבָלִיבָּעֶז אַהֲז אַדָּא**

די ווסכאנדניע גאנַסְּגָבֶן הווין נומפער 6 אוין גומע שכניט ווֹאַלְטָעָן נישט רחמנות געהנט אין נישט אַכְטָוָנְג גַּזְגַּבָּעָן אוֹיף זַי.

אויסנְגָּהָרֶט גַּזְוָרְצָן אַגְּנְסְּמִיטָע אַיבָּר פָּמְלִילִיע בְּלִיּוּוִים, זִיבָּעָן נְפָשָׁת זְנָעָן גַּעַן אָחָן אַלְדָּך.

בען אוֹיך פָּרְדוּקָנְט — רִיקְט זַי אַזְנָעָר דִּירָה גַּפְלָד, די האָרְטָטָפְּ זַיְךְ בֵּי אַרְימְפָּלִיט. פָּעָר עַךְ זַיְן פָּרוֹז [מרם זַיְן די פְּרָנְסָה-גַּעֲבָרָעָן נַאֲכָלְעָגָט עַטְלִיכְעָן קוֹאָרְטָאָפְּוָן, האָט דָעַר ווּוִרְט אַוְיסְגָּהָרֶט גַּעֲוָאָרָעָן.

עהט אוֹרְטָם צוֹוְשָׁעָן בְּקָאָנְטָעָן אַיְן גַּעֲרִיכְט חַיְן בְּזַקְוּמָעָן אַגְּעָסְמִי. ער אָונְן פָּעְרָקִיפְט שָׂהָרִימָף, אוֹן אַנְדָּרָעָלְקִיִּי. סִיעַ, עָרַאַת זַי, ווֹאָס אַכְתָּאָיָן, נִישְׁט בָּפָלָד יְמָעָן, פָּנְן דָעַם קָלָעָם גַּעַתְּהָטָהָט. די האָנְדָלָנוֹג פָּנְן בְּפָלְ-הַבִּיתָן, וְגַעַנְץ אַלְשָׁטָטָט. עַס אַיְן אַזְוּקְעָן צִיִּינָה, רִי אַזְיִמָּפָּה. אוֹיסְבָּעָנְזָצָט. קִיט בְּלִיּוּסְמִילִיאָע אוֹסְמִילִיאָע אַזְיִסְמָעָן. טָעָן אוֹפְן פָּרָאָרוּתִילָט גַּעֲוָרָעָן.

וּזְעָן דִּי מְטוּטָר גַּעַתְּהָט אַינְדָּרָפְרִיה אַרְזָים נִישְׁט גַּעֲקָעָט זְהָלָעָן, דָעַר חֹוב אַיְן גַּעֲוָאָקָסָעָן.

זְעָן פְּרָנְסָה בְּלִיּוּבָּעָן די קִינְדָּרְפָּרָק אַוְן ווּרְ אַוְן דָא נִישְׁט לְאָגָבְגָּהָרֶט זַי בְּזַקְוּמָעָן אַלְמָלָפְּ.

קִיט ווָאָס עַס וּוֹלְטָט מִיט זַי גַּעֲוָעָעָן, וּזְעָן דִּי דְּבָגְגָן קָאָמָרְגָּנִיק אַוְיךְ עַסְמִיטָע. אַיְצְמִינָה

**לאגייסטראָט פֿאַדערט אַפְצּוֹשְׁטוּלְעֵז דִי טְרָאָמוֹרָאי
בעורענְג אָרוּית פֿיעַטְרִילְקָאוּזֶעֶר גָּאַס
צְוִילִיב דָּעֵר אַסְפָּאַלְט-אַרְבִּיאַיט**

יד ג' נטע שמדם אַ רְוִידְרָשְׁעֶר מְמוֹר
אנ' אונטערגעוו אַרְפָּעוּ כִּינְדָּפּוּ אַיּוֹדִישָׁעָנוּ טָאַטְעָנוּ שְׁמָדְטָ
זִיד צָוְלִיב אַלְיְבָעַ צָוַאַרְיְסְטָלִיד מֵידָעַל

ווען דער אלטיטשקייר שראל שמיש אוו כיש
ונדרינגען שפה פארטאג נעקומע אויפעלסטען דאס
מייאזסט געווארען ויד אוו אודם אבער פער
איין ערנץ אָ דארף אוו ער דאס ויד אַפְּגַּנְּשְׁטָעֵל
סוח אוֹזֶגֶעֶן, אוֹזֶגֶעֶן וְאַנְקָעֶן סִמְפָּטִישׁ. אָן דער
דאס אַפְּגַּנְּשְׁטָעֵל אוֹזֶגֶעֶן וְאַנְקָעֶן פָּאַסְטוֹר
אַגְּנְגַּשְׁטְּזִישׁן אַזְּחַבְּ פָּעַקְלָל אַיְנְגַּנוּוֹקְעָלָט אָן
איַבְּעַרְגַּנְטָרְגַּנְעָנָעָם בְּרוֹרִינְגְּן פָּאַטְשְׂוִיל, אָן שעַל
סִמְפָּטִישׁ אַגְּלְעָלָעָן אַזְּחַבְּ נְעַפְּרִירָעָן גַּעֲמָלָט יְאַבְּ
ולע פָּוּ אַגְּעַרְךְ צְוֵי חֲרִשִׁים.

דָּרְפִּישׁוּ שְׁקָצִים אַזְּנָקָעָם.
בָּאָרְכָּה הָאָטָם מְפָכִים גַּעֲוָעָן, דָּרְשִׁיקָעָה
עַרְבָּעַנְקָט קִיזְוָן לְאָרוֹן. אָרְחָה הָאָטָם וַיְאַנְקָעָן זְוִית
גַּעֲרִיבְּעָן נָאָר אַוְהָרָעָן קְרוּבִים פָּוּן דָּרְאָרָף אָן בְּדִין
רָע הָאָבָעָן גַּעֲנוּמוֹעָן פְּלִיסְעָן וַיְדַרְתָּהָרָט שְׁטָטָטָם.
וְזַטְעַ מְעַנְשָׁעָה הָאָבָעָן רָעָם עַלְעַדְרָעָן "שִׁנְעָ"
שְׁמָה.
רְעַרְאֵיל אַזְּעַפְּעַמְּ דָּרְעָרְיוֹשָׁהָרָעָן אַזְּקְומָטָעָר
אוֹזְעַקְעַפְּרִירָת אָזְוַיְוַיְשָׁרָעָרָעָן וְעַשְׁדָּמָאָגָנָעָל אַזְוַיְ
פְּיעַטְרִיקָּאָזָעָר 17, וְאָזְוַיְ אַרְחָט וַיְדַרְתָּהָרָט שְׁטָטָטָם.
וְאָזְוַיְרָעָנָעָם קוֹינְד אַזְוַיְ נִישְׁנָה סָתָם עַפְסָם אַזְוַיְ
נָאָר אַזְוַיְ שְׁוִין בְּעַיְרָהָבָה, שְׁמַדְיָהָדָרָעָר גַּבְּרִיָּה
שְׁעַרְעָיר, אַיְנָעָרָפְּן דָּרְגַּנְעַהָעַנְסָטָעָמָהָלָטָם
וְעַלְעַפְעַן שְׁטִיבָעָל אָזְוַיְ, אָזְוַיְ קִינְד הָאָט עַר,

הראקען אַ פָּרֶר פָּרֶר הַלְּזִין, יַעֲנֵק קַאֲלִינְגַּן אָוֹ נַאֲרָא אַ זָּה.
בִּישְׁתַּ גַּעֲפִילְטַן צַו שַׁאֲרֻעַן אַ פְּאַרְלָאַנְעַן, צַו טְרָאנְגַּן. יַעֲנֵק הַאַט אַפְּבָעַר עַרְקְלָעַרְטַן זַיִן גַּרְיְקִיקִיט
אַ טְשָׁאַלְעַנְטַן צַו בַּעֲקָרְעַן אַזְנְבָּעַרְטָאַרְעַן, זַיְרַ צַו שְׁמָרְעַן, רַאַס אַחֲרָכְבָּהָרַעְן דַּי פְּאַרְמָאַלְעַטְעַן
אַ קְלִיְיַן קְיָהַר, אַבְּ דַי מְוַתְּעַר הַאַט דַּרְעַצְוַן אַלְיַן תַּעַט הַאַט גַּעֲרוּעַרְטַן אַלְגָּנְגַּע צִיַּת אָזְן עַנְדָּלְדָּעַן דַּעַם
נִישְׁתַּ גַּעֲחַטְמַן קְיַיְן צִיַּת. יַי אַזְן דַּעַר רְוִיְשִׁקְאַטְוּלְשַׁעְרַן לַרְקַד
גַּעֲהַרְגַּן צַו פְּעַרְנִיטְוֹגַן.

2 בידער שטען זיך מיט מעסערם צויליב אַפְּרוֹי

ניעכגען, אויז ניגרישינסקי בעפרוייט געלאָרערן פֿעַן
ערעסעט אָזֶן אויז פֿאָלֵר אַזְוּק שַׁׂוּן גַּעֲלִיפְּסָעָר. זַיְן גַּעֲלִיפְּסָעָר.
גַּרְזִים אויז אַבְּעָר גַּעֲחָעָן זַיְן בְּעַרְוָאנְגְּרָעָן אָזֶן
צַּארָה, וּזְרָרְהָמָט זַרְדְּרָוָאָסָט, אוֹזַיְן פֿהָה הָמָּפְּ
שְׂוִי חַגְגָּה גַּעֲחָטָט אָזֶן נִישְׁטְמָט קִין אַגְּרָעָן זַיְן
מיַט זַיְן בְּרוֹדְרָעָר אַלְיָן, מִיטַּ דָּעַם 27 יְעַרְגָּעָן
וּלְאַרְיסְלָאָן נִיגְרָישִׁינְסָקִי

צַוְּשָׁעָן דַּי בְּרִידָעָר אוֹזַי גַּעֲטַשְׁתָּאָגָעָן אַגְּנָעָן
שְׁלַעַג מִיטַּ מַעֲסָדָרָם, שְׁלוֹוֹנִיסְקָאִים שְׁוֹאָצְטָרָעָר זַיְן
גִּינְיאָלָהָט דַּי גַּעֲזָמָעָן זַיְן בְּרִידָעָר צְוִירָעָן זַיְן
מְפַאְּקָעָן אַסְׂהָ זָם נַעֲשָׁלָעָן, הָטָט זַי אַבְּעָר בְּעַקְעָמָעָן
מַעַן וּשְׁאַגְּרָאָרָמָעָן אָזֶן מַעַן הָטָט אָחָם אַרְעָסְטָרָט
אלָלָם דְּרוּעָתָרִי, רַאֲכָמַלְיָעָדְרָנְגָּרָעָטָה, בְּרִידָעָר וּגְעַנְעָן,
אַ שְׁוּעָדְ-בְּעַרְוָאנְגְּרָעָטָה, בְּרִידָעָר וּגְעַנְעָן,
רָעָסְטָרָט אָזֶן דַּי גַּעֲרָוָאָגְּנָעָטָה אָזֶן אַפְּגָעָפְּדוֹרָן
אַן שְׁפִּיטָּאָל.

(ב) מִיט אַזְהָר צְרוּקָהָט מַעַן צְוַעַנְמָעָן
עַזְמָן כְּלִינְעַרְדִּינְגָּסָט רָעַם 27 יְעַרְגָּעָן בְּאַלְעַלְמָלָא
נִיגְרָישִׁינְסָקִי (ראַלְנָא 11) אָזֶן אַפְּגָעָשָׁקָט אָזֶן 37.
פֿיעַכְּאַטְעַפְּפּוֹלָק קִין קַוְטָנָעָן.
וּנְגַּרְזִים נִיגְרָישִׁינְסָקִי הָטָט אָזֶן לְאָרוֹן גַּעֲלָאָט אַגְּלָה אַגְּלָה
בְּנִיחְוּנְסָקִי, אוֹזַי וּלְעַכְעָר עָר אָיו גַּעַד
פֿערְלִיבָּט אָזֶן שְׁטָאָרָק גַּעֲפָעָגָט נַאֲרָאָה.
טְרַחְוֹשָׁס פְּאַמְּלִילָעָן אָזֶן זַרְאַגְּנָאָנְשָׁאָן צְפָאָלָעָן:
עַר פַּן בְּגַרְבָּה אָזֶן אַזְוּק צָום רִיטְשָׁ אַלְפָ אַרְךְ אַרְךְ
רִיטְשָׁ אָזֶן וּזְרָרָאָן אַזְוּק אַזְרָאָף צְוִירָעָן זַיְן קְוַמְּאָסְטָרָעָן
דְּרָעָר קְרוּבָּים.
דָּאָס מְכוּרְיָל אָזֶן גַּעֲלִיפְּגָעָן מְכוּשָׁ אַזְחָט דְּרָעָר
אַסְּמָעָן.

דָּאָס בְּחַוְּלָל דַּאֲטָן זַיְן פֿערְשָׁאָפָּט אַגְּדִיטָשָׁעָן
אַסְּמָעָן אַזְמָזִי נְגַמְּעָן: כְּוֹשָׁת קָלְלָנָא אָזֶן אַגְּנָהָיְבָעָן
וּזְאַגְּנָהָרָעָן וּדְ פֿולְגְּדָרָעָר אָזֶן טְזַוְּעָנְגָּרָעָר אַנְדָּר
שְׁרַעַט אַרְבִּינְגְּלָטָן, אַן יְעַגְּרָהָצִים, פַּן דְּרָאָרָךְ צְוִירָעָן
הָאָטָט פֿאָרָאָהָט זַיְן גַּעַד יְעַרְגָּעָן מַעַשְׁמָעָן אָזֶן אַרְאָלִין
וּזְעַוְּנָעָן בְּעוֹאָרְפָּעָן מִיט אַגְּגָעָן אַגְּגָעָן הָאָטָט אַרְאָלִין
גַּעַגְּנָעָן קְרִינְדָּרָעָן.

**קאמיסיע פֿעַטְצָוּשְׁטָעלָעַן דִי
פֿרַיזּוּן פֿון קֹוֵהַלָּעַן**

א פערברעכערישע מוטער

(2) אויף צעגלאָגנַט (בְּאַלְפָט) נומער 9, האט
עכטטען אַ יונָגָן מִידָּפָל גַּעֲבֹוְרֶעָן אַ קִינְדָּ. זֵי האט
נַס אַפְּרֵר בָּאַלְדָּ דָּעָרְשָׁטִיקַט אָזָן גַּעֲוָאָלָט דָּאָס
אוֹיְטָעַ קָעְרָפָעָלֶלֶט צָעְגָּרָאָבָעַן אַיְן פָּצָלֶד. דָּאָס הָאָ-
גִּצְעָן בְּעַמְּדָקַט פְּטָלִיכָּעַ דִּרְכָּנְגָּהָעָר אַיְן הָאָבָעָן
עַרְהָאָלְטָעַן דָּאָס מִידָּעָל. בִּים אַנְקִימָעַן פַּין דָּעָר
אַלְבָּצִיָּה אָס דָּאָס מִידָּפָל פָּזָן עַרְשָׁעָבָנוּגָן שׁוּעוּר
עַגְּלָחָשָׁט, דִּי פָּגָגָטָאָחוּיעַגָּה אָטָם זֵי אַפְּגָעָפִיהָרֶת
אַיְן קִינְגָּפָטָאָרִין-קְלִינִיק אַוְיָף נַאֲרוּמָאָגוּוּיָּס גָּאָס,
וּזְאָז זֵי גַּעֲפִינְט זֵיךְ אַזְנָטָעַר דָּעָר אַזְיִזְכִּיט פַּין
דָּעָר פָּאָצִיצִיָּה. דִּי מִזְטָעַר-מַפְּרָדָטִין אַיְן דִּי 19-
יעַהֲרִיגָּעַ מַאֲרִיךְ דַּעֲמְבָסָקָה.

פַּרְגָּנוֹאַלְדִּיגֶט אַ פֿרְזֵי

(2) די לאדווער איננו אוינערין סטאנטיניסלעווואז
טאווטעלנקא איז בעהענדיג אויפֿן שאכליי ספֿע-
לאו-פֿיעטראקָאוּ בעפְּאלעַן גַּעוֹאָרֶעַן דָּרְךָ אֵ-
זָלְנָעָר, וּפְּלָכָרְהָאָט זִי פְּעַבְּרוֹגְלְדִּינְגָּט אָנָּן נָאָכָ-
הָעָר שְׂמֻעָרְבִּיךְ צְשַׁלְּגָעָנָן. מִיט די לְעַטְתָּע בְּכוֹחָת
הָאָט זִיךְ דִּי פָּרוֹזִי סָאוֹוּתְשָׁעָנָקָא צְוַונְשְׁפָּטָט צַיְּ-
דָּכָר פֿיעַטְרָקָאוּעָר פְּלִיצְיָי אָנוֹ גַּעֲמָלְדָעָן וּוּגָנָן
דָּעַם מִיאָסָעָן אַנְפָאָל. די פְּלִיצְיָי הָאָט נָאָךְ אֵ-
קוֹרְצָעָ אָוִיסְקָאָרְשָׁוָגָג אָרוּסְטִירָט דָעַם אַוְיסְוָוָרָת,
דָּאָס אִיז דָעַר זְבָנָעָר טַנְוִינְסְלָעָוּוֹ מִלְּעָוָסְקִי,
וּעֲלָכָר אִיז גַּלְיִיךְ אָרוּסְטִירָט גַּעֲוָאָרֶעָן.
א מִידָּעַל זָהָרָפָעָן אָנוֹ-
פֿעָרָן טְרָאָמוֹאָי

-122-

גנבות אין וואינונגען
4 (—) וווען נחמן טעלפער סון פאמארטסקאָן
איו געכטפַן אִינְדֶּרֶרְפִּיהּ אַחֲיִמְגַּנְקְּבָּעָן פַּין זָמָעָרּ
וואֹינְגָּבָּגּ הָאָט עַר גַּעֲטְרָאָפָּעָן אֵין זַיִן וְאוֹינְגָּבָּגּ
שְׁרָעָקְלִיכְעָן חִירְבָּן. אַלְעָ שְׁעָנָק וְפַעַנָּן גַּעֲוָעָן
אוֹיפְּנְגָּרִיסְפַּן אָנוֹ אַזְּבָּעָלְעָדִינְגִּט. אַלְעָ וּזְרָטְפְּגָעָ

חפצים האבען געטעלט און אפילו אַטיל בעט-
געוֹאנְד האט מײַן צָבוּעָנְבָּעָם.
(2) אין דער וואָזינְג פֿון קְרֶוֵי מעַלְגָּא
שטיינְגָּרט, פּֿאַטְּרִיקָאָוּר 90 האט מײַן אַרְיסְטָגָן-
גְּנוּבָּעָט אַלְעָט קְלִיְּדָעָר, וּועָש אַזְּנָמָנָה, בְּנֵת דִּי
פּֿרְוִי אַזְּנָמָנָה נִישְׁתְּגָּעוּן.

Dr. med. J. Lubicz

רווי אוזי די גראדנער אפעריסטען
האבען בעפרוייט פאליטישע אָרַעַטְרַטְעַ

אפט'ילונג פוּ נײַעַם פֿאָלְקְסְבָּלָאַט פֿאָר פֿראָעַז פֿוּ גַּעֲזַנְדְּהִיטְס-וּוֹעַזְן הַגְּיֻעַנְעַז אָזְ מַעֲדִיצְזַן אַונְטָעַר דָּעַר רַעֲדָקְצִיעַ פֿוּ דָּר עַזְרִיס אַזְנָדָר לְעַזְנָס.

לאמיר זילל געזלבד!
אפסילונג פון "נייעם פאלקסבלאט"
פאל גזונדרהיטס-פראנגן, היינען און מעדיין
ענטצערן וערען בענטבען נאר אויף
שרויטליך אונדרען.
מייטוואר, דעם 14-טען אוגוסט 1929.

33. ש. ב'.
35. ע. ז. פון קאנטאנטיניגר גוטס.
גענגן ניס אויַּפְּן קאָפֶט "סַבְּגָדִילְגָּעַ".
טינקטוֹר. ווי צוֹן דאס אַגְּזָעָוּפְּנָדָעַן ווּט אַיְּךְ
זאגַעַן דער אַפְּטִיכְעָדָר.
קָאָפֶט-וּוְהַתָּגָן פְּלִין פָּגָר זִיךְ אַיְּן וְפּוּעָהָנְדִּיךְ
בְּשֵׁטָן קִין קְרָאָנְקָהִיטָן. דָּעָר וּוְהַתָּגָן קְוּמָט מְעוּדָר-
סְטָעָנְטִילִיס אַלְסְטְּזָוְלְטָטָטָט פְּזִין עֲפָעָם קָנְגָנְדָר
קְרָאָנְקָהִיטָן. אָן אַט דִּי קְרָאָנְקָהִיטָן מְנוּ קְוּדָם בֶּל
קְפָּסְטָגְּשָׁעָטָלָט וּוּרְעָצָן.

א. אַפְצָרְדָהָעַן, צוֹם בְּעֵסֶן אוּפִין דָּרָךְ. וְעַד אַלְגָּן, וְיַסְמִין דָּעַר פָּגָל מִיטָּאֵיךְ. פָּגָל אַיִּיךְ אַלְגָּן גְּעוּפָן דָּאָס גְּלִיבִיכְ: עַאוֹף אַגְּזָוִויסֶעָ צִיְּטָן אַיִּינָן קְרָעָם "מַעֲטָמָאָרְטָאָזֶקֶלְזִיםֶ".

37. ב-ז, קאנסטאנטינינגר גוטס.
אנונצער ערשותע עזה צו איזק וועט זיין איהר
זאלט קודם כל איזט האערטען יעדען סאג זיך צו וועט-
דען צו אונטנדער דאקטאר. שטעלט איזק אט איזק
איין דאקטאר און לְאַזּוֹת איהם רוזהיג און סייסטע.
מאטיש בעהאנדליךן די קראנקע. עס זונגען פָּאָרְהָאָן
קראנקהייטען, וועלכע לאָזּוֹן זיך פָּעֵסְטְּשָׁעָלְעָן
ערשות נאך אַפְּגָנְגָעָרָר אַבְּסְרוֹאָצִיעַ. מִתְּן בַּי-
טען די דאקטוריים ברענונג איהר דעם קראנקען
אונטאנטן זיך איזק זיך איזק, קוויז און דאס לְאַזּוֹת.

רמאל גשלעטס געבען פיררט איהר, אויף קיין
גענערישע קראנקהיט זונט איהר נישט קראנק
וועז, איינט קינד או געזונד - דאס איז אַ
ויסאר בעוויז, אַ אײַכָּר קראנקהיט איז נישט
זונ אַרגאנשע. איהר פוזט זיך קודם כל בערוה
אַסְּדר וואָלט איהר אויף אַ געוויסע ציטט
ספֿעַצִּילִיטס פָּאָר הָוֵיט, ווענערישע אָון מענער.
שׁוֹעַכְעַ קְרָאָנְקָהִיטעַן. היי פָּגַג מִיט קוֹוֶאָךְ-לְאָסְפָּלְגָּן
(הָאָרְ-אוֹסְפָּלְגָּן)

Dr. J. BETTE
MED.
סְפָעַצִּיּוֹל-גָּרֶצֶט סָאוּר אַינְגָּרְלִיכָּע-אָוּן קִינְדְּפָּרְקָה.
פִּיעַטְרִיךְ אֲוּוֹר 6. טַעַל. 95-44.
פֿיְנַבְּגַעַן.

אויך וועל קומץן אין אַפְּרֶשְׁטָגְּנָעַן פֿוֹן דִּי אַזְּגָעָן.
עד האב נאר בעוויזען צד מאכען אַשריט פֿוֹן
איין, ערשות איך זעה, פֿס פֿאַהָרֶט צד אַטְּקָסְבוֹ-
אַן פֿוֹן אַיהֲרָ קְרִיכְטָ אַרְוִיס אַזְּנוֹעָרָ יְדִידָ,
לְטָאָן. איך האב גַּעֲוָאָסְטָ, ווער ער איז, וויל-
עד האב איהם נַעֲכָעַן גַּעֲהָאַט גַּעֲוָהָעַן בֵּי גַּאַר-
אנְגָעָן, אַן דָּרוֹבְּכָעָרָ, ווי נַאֲרָ איך האב אַקְּיָמָן
אַטְּבָּן אַוְיָחָד זַיְן פֿעַרְטִינְסְּטִעְרָטָעָן אַזְּמָרְהִינְגָּעָן
צִוְּנָה, האב איך פֿעַרְטִינְגָּנָעָן, אַוְיָמָס אַיְזָ נַיְשָׁת
אַנְדָּרְדָּנְגָּן — אַזְּוֹס הָאָט מִיךְ אַפְּרֶגְּגָעָן, צִי ווּוִיס-
עַקְּהָרֶט אַהֲיָם. ווּזְעָן איך האב גַּעֲזָבָטָ, צִוְּנָה
איין, אַיְזָ מִיר דָּעַר פֿוֹנְגָּלָ-בְּחוֹר בְּלָאָסְ-גַּעֲוָאָרְפָּן-
דִּי ווּזְנָדָ, אַפְּנָן אַקְּנָגְעָן ווּלְיָעָן הָאָט עַד אַ
אַרְטָס נַיְשָׁת גַּעֲקָנוֹט אַרְוִיסְרָעְדָּגָן... אַוְיָחָד ווּוִיפְּ-
אלָבָּד צְעהָן אַזְּגָעָרָ. ווּלְמָאָן, ווּלְכָעָן בְּאַרְדָּן
אַטְּמָט בְּעַפְּוִילָעָן נַיְשָׁת אַרְאַפְּזָלְגָעָן אַזְּגָיָזָגָן פֿוֹן
הָהָרָ, הָאָט זִי נַאֲשָׁפִיאָנִירָט בֵּין סַעְנוֹאָסָטָ הָזָוָּן
אַיְזָ בְּעַלְגָּרוּעָ-סְקוּוֹרָ. דָּרְיָי פֿעַרְטָעָלָן צְעהָן אַיְזָ
אַרְיָהָן אַן דָּעַם דָּזְוָעָן הָזָוָּן. אַן כָּר אַיְזָ אַפְּ-
צְשָׂמְכָעָן דָּאָרט אַזְּנְטָרָל דִּי פֿעַנְסְּטָרָל אַהֲלָבָעָ
עה, ווּלְרַטְּפָדְגָּי אַוְיָחָד אַיהֲרָ אַרְוִיסְגָּהָן.
פְּלִזְיָצִים אַיְזָ צּוֹם הָזָוָּן צְגָעָפָאָהָרָעָן אַנְ'אָוִי-
אָ, סַעְנְגָגְטָס אַזְּטָאָ. אַן פֿוֹן הָזָוָּן אַיְזָ אַרְוִיס
אַרְטִיאָמִיט סַעְנְגָגְטָן אַפְּנָן זַיְדָ אַיְזָ אַרְיִינְגָּ-
לְצָטָ. אַיְזָ דָּעַר נַאֲחָעָטָ אַיְזָ אַיְזָ עַרְגִּיזָ נַיְשָׁת
אַלְוָעָן צִי גַּעֲפָנְגָן קִיְּוָן טַקְסְּבָקָעָ, אַן אַיְזָעָרָ
לְילְטָאָן הָאָט עַפְּסָיְבָעָן צִי אַונְטָעָרְגָּהָמָעָן.

ר' טאג האס מעו איז גראָדנע אַראָכטוט
אַ גוווויסען פֿאָטֵר אוֹשְׁיעַן, וּוּלְבָכָר האָט זיך אַיסְטַּ
גַּעֲזָעַהְלָם אַנְגַּרְינְגָּלְעָן, זיך פֿאָרְצְּשָׁעַטְלָעָן
אלְסָמָּאָכָּעָר. וְאָס אַיז גַּזְטָ בְּעַקְעָנְטָמְטָן מִיטְּזָ גְּרָאָרָ
בְּגָעָר פֿרָאָקְוָרָאָר אַיז טְוָרְמָעָדָאָקְטָאָר. אַיז ער האָט
לְרָיְבָּר רִי מְעַלְיכְּקִיְּתָן צָו בְּעֶפְרָיוּן פֿערְשִׁירְעָנָן
אַרְעָסְטְּרָטָע.

אוֹיפֵּן שְׁפִיעַ פָּעָד עַד

שוווער און איילדעם

די ראלען האבען זיך איבערגערארטהט.
פריהער — אין דער שוחר נעהו אַ מאַשְׁקָע
אנ-אַבְּסִימְלָאַנט נוֹר די טַאַכְטָעָר, פַֿאנְגְּסָטְרָאַנְט,
הוֹצְמָנָען, דַּאַטְן נוֹשֶׁת גַּעֲזָלָט וּוֹסְעָן: אַסְיכָּר
לאַצְעָן, רַעֲמַקְאַרְצָיעַן, כַּאַשְׁקוֹיָאַצְיָע, זיך דַּאַטְן
פעַרְלָבָט אָנוּ אַ בָּחָור, וְאָסְ אָנוּ אַיזָּדְרָ שְׁטָרָק
געַפְעַלְעָן גַּעַזְעָרָען — אָנוּ עַר הַאַטְן דָּקָא גַּעַזְעָסָעָן
אַברְהָמִילְיָן אָנוּ אָדוֹ רָקָא גַּעַזְעָאַט צִוְּנִיסָּס אָנוּ זַיְהָ
הַאַטְן גַּעַזְעָטָן צָום טַאַטָּעָן:
ער — אָרוּן קִינְעָר נִישְׁתָּן.
אוֹן זַעַם דָּעַי טַאַטָּעָן הַאַטְן גַּעַזְעָטָן:

או פִי. אֶבְרָהֵם אַלְפִי, קִין צִוְנֹסֶט וּוּטְ קִינְמָל
צִוְיָן אִירְדִים נִישְׁתַׁ וַיַּיִן — חָאַט רִי טַאַכְטָעַר נָעַד
נִאַכְטָעַר, שְׁטוּהַט פְּרִיִּי דִיר אַגְּנוּזְשָׂרְבְּעַוְוָן
סְסִירְוָעָשָׁעַט מִיטְ זַעֲלְפְּסַטְמָאַרְד — אָוָן אַעַן בַּעַתְשָׁע
סְפָאַהְן הַאַן זַעַנְאַבְנָכְנָה :
שְׁאַלְלָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אַנְגָּלוּחָה בְּרוּ גַּעַשְׁמָן מִין זְרָעָם

галדבע גליקען (ר אמ אן) (101)

— איך וועל זיך יעבען מיט איךן פון היבן
טען. ווילטאן זעט זיך מיטן שאפער — האט ער
פערארדנטן, צוקלאפונדייג דאס פירעל.
אין אַן מינעם אָרוּם האבען מיר זיך שון
אָתָן דֵּרֶש נְפִיאָגָט אַיְבָּעָר די גְּסָפָן צִים פָּק
גָּרְדָּאָן בעפּוֹילָעָן.

צ'וקומענדיג צו מיר האט ער מונטערנצען:
געגעגען: געדענטקט, אויב ער האט זי אַוועגןע.
שייחרט בנוואָלֶר, וועט דאס נעריכט אַיך בע-
שריעין טארין בעגעהן דעם מאָרד, אַלענְקָאַלְס
קאנט אַיהֲר רַעֲכָבָן אוּף מיִן פָּרְטוֹדִיגָּוֹג.
אַדְּגָנָק אַיך! אַיך בין ער זְמָרֵר-
דען פָּנוּ אַיך זַי הַעֲרָפָן! - האָג אַיך געפָנַט.
פערט לַוְיָמָנְדִּיב זַי דער טִיר.
וועגן אַיְירָע אַינְטַעַרְפְּסָן זָרְגָּט זַי
זְיִשְׁטָט, - האָט מֵיך נַאֲכַנְגָּט זַיְן שְׁטִים - אַיך זַי
וועל שְׂוִין אַוְיָח זַי אַכְטָבָג געבען. אַין אַוּעָנד,
זַוְעָן אַיהֲר ווֹצָט צְרוּיקְקוּמָן, קְלִינְגָּט זַי מִיר,
אַיך האָב אַשְׁקָעָל גַּעֲטָן מִיטְן קָאָפָּ, אַין
אַרוֹיסְטְּגָלְאָפָּעָן אַוְיָמָן קָאָרְידָּאָר.
בְּיִים בְּרוּמְגָנְגָן אַיז גַּעַשְׁטָאַגְעָן שְׁמַעְתִּינְגָּר
אוֹיְטְמָאַפְּלָ, אַהֲרָהָן-רָאָסָה, אַין דער שאַפְּרָעָן

